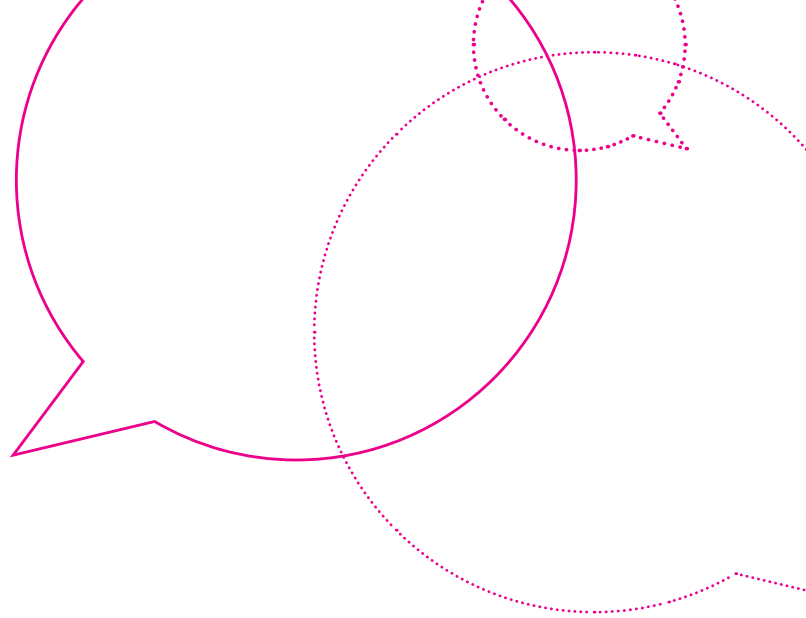

PARTICIPATIECONTINUÛM

ONTKIEMING

Participatie... Het is hip, en we doen het allemaal, toch? Maar de manier waarop je werkt aan gelijke participatiekansen kan sterk verschillen. Trouw aan onze visie ontwikkelde Dēmos een participatiecontinuüm met 7 succesvolle strategieën! In deze fiche geven we duiding bij de strategie *Ontkieming*.

info@demos.be

www.demos.be

www.facebook.com/demosvzw

www.twitter.com/demosvzw

ONTKIEMEN

Een eerste strategie om participatief te werken noemen we ontkieming. Kiezen voor ontkieming is kiezen om laagdrempelige jeugdwerk-, sport- of cultuurprikkelers te introduceren in de omgeving van de participant. Waarom? Om vertrouwen en bekendheid te wekken met het plezier van vrijetijdsbesteding. Typisch is bovendien dat de deelnemer, die vaak nog erg jong is, niet direct gekozen heeft voor deze vormen van vrijetijdsbesteding.

Veel ontkiemende initiatieven ontstaan op school, een plek waar kinderen en jongeren allerlei aspecten van de wereld ontdekken, of in de publieke ruimte, waar mensen en passant met cultuur-, jeugd- of sportinitiatieven in aanraking kunnen komen. De belangrijkste functie van ontkieming is mensen laten kennismaken met een cultuur-, jeugdwerk- en sportaanbod. Met ontkieming laat je weten dat het aanbod bestaat en dat mensen ervoor kunnen kiezen. Anders blijf je bij 'onbekend maakt onbemind'.

PROEVEN VANUIT DE SCHOOLSE CONTEXT

Er zijn talrijke voorbeelden waar vrijetijdsactoren de schoolse context gebruiken om de eerste stapjes te zetten naar cultuur, jeugdwerk en sport. Er is bijvoorbeeld het project [Boekstart](#) waarin kinderen op school een eerste kennismaking krijgen met het lezen van boeken.

Vanaf de lagere en secundaire school komen nagenoeg alle kinderen en jongeren in contact met sport en cultuur dankzij een verankering in de eindtermen. Op de sportdag en via initiatieven leren ze allerlei sporten kennen. Ze proeven ook van kunst en cultuur, zowel receptief met schoolvoorstellingen en concerten alsook actief in creatieve projecten die scholen opzetten. Op de website [Cultuurkuur](#) vind je allerlei informatie om in klasverband maatgerichte cultuureducatieve activiteiten uit te werken. Heel wat organisaties ontwikkelen ook een aanbod op maat van het onderwijs. Het nieuwe decreet voor het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO) voorziet ook dat bijvoorbeeld een muziekdocent uit het DKO gedetacheerd kan worden naar het regulier onderwijs.

In Antwerpen maakt KRAS kinderen en jongeren op school vertrouwd met het jeugdwerk via de methodiek van [spelend leren](#) voor de lagere school. Wel zien we dat scholen voor buitengewoon lager onderwijs, beroepssecundair onderwijs en buitengewoon secundair onderwijs en centra voor deeltijds onderwijs aangeven dat het voor hen moeilijker is om een aanbod op maat te vinden. Er zijn wel voorbeelden van organisaties die voorstellingen zoals [het Huispaleis](#) of workshops zoals [De Conventie](#) op maat bieden, maar die zijn schaars.

Ook de scholen van het onthaalonderwijs voor anderstalige kinderen brengen hun leerlingen actief in contact met sport, cultuur of jeugdwerk. Er is onder andere het [bruggebouwproject in Lier](#) of [Roots](#) van Schouwburg Kortrijk. Maar ook hier is er niet altijd een aanbod op maat. Voor anderstalige nieuwkomers worden in de zomermaanden soms specifieke zomerscholen georganiseerd die lessen Nederlands combineren met initiatiesessies in het lokale vrijetijdsaanbod, zoals in [Genk](#) bijvoorbeeld. En sommige specifieke onderwijsprojecten stimuleren leerkrachten om de link te leggen met vrije tijd, zoals bij de aanpak van [Teach for Belgium](#).

ouders betrekken

Sommige vormen van vrijetijdsbesteding die in principe pas starten vanaf het eerste leerjaar, leggen via een specifiek aanbod al een brug naar jonge kinderen die met hun ouders de eerste stappen zetten in de werking. Zo is er het aanbieden van [circumotoriek](#) in de Leuvense en andere circusscholen. Er groeide de laatste jaren ook een specifiek muziek-, theater-, dans- en beweegaanbod waar (zeer) jonge kinderen met hun ouders kunnen kennismaken met een kunst- of sportaanbod. Denk maar aan Babelut van [Musica](#), [Rode Hond](#) in Leuven, Stip-it van [Cie sQueezz](#) of een [bewegingschool](#).

in residentiële voorzieningen

Er zijn ook ontkiemingsprojecten die ontstaan vanuit residentiële projecten. Kinderen en jongeren die terechtkomen in een residentiële voorziening in de integrale jeugdhulp, maar ook in een [time-outproject](#) bijvoorbeeld, komen zo in contact met vrije tijd. Hier speelt al meer een vrije en persoonlijke keuze, maar in zekere zin komt het aanbod ook op hun pad zonder dat ze er zelf om gevraagd hebben. Projecten rond kunst en cultuur binnen de jeugdhulp zijn bijvoorbeeld [TRES](#) of [Troubadours](#). Ook volwassenen die in een dagcentrum of residentiële voorziening verblijven maken daar kennis met kunst en cultuur, sport en beweging of het verenigingsleven. Dat gebeurt soms als

onderdeel van een therapie, behandelplan of dagbesteding. Of het gebeurt binnen de re-integratie in de samenleving. Tijdens hun verblijf in een opvangcentrum kunnen asielzoekers in contact komen met het vrijetijdsaanbod en ook gedetineerden komen in de gevangenis in contact met sport of cultuur. Meer informatie over dergelijke projecten vind je onder andere bij de werking van [De Rode Antraciet](#).

IN DE PUBLIEKE RUIMTE

Ontkieming gebeurt ook volop in de publieke ruimte waar organisaties kiezen om mensen te laten proeven van vrije tijd, terwijl ze er gewoon passeren. Er is het gekende voorbeeld van een piano die in een station wordt geplaatst, waarop mensen gewoon kunnen spelen. Ook veel parades of gratis evenementen in de publieke ruimte hebben die ontkiemende functie. En verder hebben sommige vrijetijdsaanbieders specifiek de missie om zoveel mogelijk mensen te laten proeven van kunst en cultuur, zoals de [Plutomobiel](#). In veel gevallen hebben dergelijke projecten ook veel overlap met het vindplaatsgericht werken.

MEER INFO

- ⇒ Meer info over ontkieming vind je bijvoorbeeld bij [Groep Intro](#) of de [CHILLweek](#) in Mechelen
- ⇒ Bekijk ook zeker onze fiche over bemiddeling en outreachend werken, want soms is er overlap tussen deze strategieën
- ⇒ Bekijk [dit filmpje over de reuzenparade](#) tijdens de Zomer van Antwerpen
- ⇒ Het Brusselse sportfestival [Stadkriebels](#) tovert de binnenstad jaarlijks om tot een plek voor demonstraties, workshops en andere festiviteiten.
- ⇒ Ook centra voor basiseducatie integreren soms kunst en cultuur in hun aanbod, zoals bijvoorbeeld met het [theaterproject](#) van Open School Antwerpen.